

Politieke avond gemeente Bronckhorst

Datum: donderdag 12 december 2024

Agenda: Woon-zorgvisie Bronckhorst 2025-2030

Inspreker: Jan W.H. Scholten, inwoner gemeente Bronckhorst.

Onderwerp: De pré-mantelzorgwoning (op eigen grond).

Ik wil hierbij uw aandacht vragen voor de pré-mantelzorgwoning. Reden hiervoor is dat de mogelijkheid, maar vooral het belang van de pré-mantelzorgwoning onderbelicht blijft in de Herijkte woonvisie Bronckhorst 2024-2030 en ook in de Woon-zorgvisie Bronckhorst 2025-2030. En dat terwijl de behoefte aan deze woonvorm snel aan het toenemen is.

Uitgangspunten:

1. De gemeente Bronckhorst wil de kwaliteit van wonen in de dorpen en het buitengebied behouden en verbeteren;
2. De gemeente Bronckhorst wil dat er genoeg verschillende soorten huizen zijn die passen bij wat onze inwoners nu en in de toekomst nodig hebben;
3. Ook onze gemeente heeft te maken met vergrijzing, d.w.z. een snel toenemend aantal oudere inwoners;
4. De woningmarkt staat onder druk: veel te krap, veel te duur, komt onvoldoende tegemoet aan specifieke woonbehoeften van doelgroepen, zoals bijvoorbeeld senioren;
5. Er is een groeiende druk op de zorgverlening als gevolg van de vergrijzing.
6. In Nederland kunnen in potentie honderdduizend mantelzorgwoningen worden geplaatst in de tuin van iemand die mantelzorg verleent. Dat blijkt uit onderzoek van Achmea, MantelzorgNL en ZorgSaamWonen. Ingewikkelde regels vormen hierbij volgens de onderzoekers een belemmering. Bron: De Telegraaf, 22 oktober jl.;
7. Een helder beleid en creatieve oplossingen in een overspannen woningmarkt en een overbelaste zorgsector zijn gewenst.

Overwegingen:

Met een mantelzorgwoning op eigen grond ontlasten de mantelzorgers de zorg, er wordt eigen geld ingestoken en er komt in principe een huis van de ouder(s) vrij.

Volgens genoemd onderzoek van Achmea zijn de mantelzorgwoningen een belangrijke aanvulling op de bestaande zorg. Daarnaast wordt de bouw-ambitie van het kabinet hiermee deels ondersteund. Ontbrekende of ingewikkelde regelgeving belemmert echter dikwijls de voortgang.

Daarbij komt dat de voorbereidingstijd vaak kort is en aanzet tot haastige en daardoor minder optimale oplossingen. Een mantelzorgsituatie kondigt zich immers niet altijd ruim van tevoren aan. Dit pleit dus, ook vanwege het voordeel van een eerder vrijkomend huis van de ouder(s), voor een pré-mantelzorgfase, op basis van een heldere en flexibele regelgeving.

De pré-mantelzorgfase is wel een andere dan de mantelzorgperiode: De senioren zijn nog vitaal, willen kleiner wonen, maar graag op dezelfde vertrouwde plek. Daarbij komt dat de periode van bewoning waarschijnlijk langduriger zal zijn, waardoor naar verwachting vaker gekozen zal worden voor een meer complete, comfortabele en daarmee duurdere woning. De markt speelt hier reeds op in.

Zo ontstaat een woonvorm die je "meergeneratiewonen" kunt noemen, waarbij het erf wordt gedeeld. Er wordt geanticipeerd op verwachte mantelzorg. Het gebeurt allemaal met eigen middelen, zonder speculatief motief, maar gericht op welzijn tijdens de "oude dag".

Een belangrijk punt, misschien knelpunt, zal de vraag zijn wat te doen met de mantelzorgwoning op het moment dat de mantelzorg geëindigd is. Over het algemeen kun je stellen dat de woning, als het een nieuwe bebouwing of een woonunit betreft, volgens huidig beleid moet worden verwijderd. Ik vind dat te kort door de bocht. Daar waar het gaat om een pré-mantelzorgwoning, is de periode van bewoning over het algemeen langer dan bij een mantelzorgwoning. Die wordt pas geplaatst op het moment dat de mantelzorg verleend moet gaan worden. Bij een directe mantelzorg-situatie zal eerder gekozen worden voor een eenvoudiger en daarmee veel goedkopere bebouwing in de vorm van een woon-unit. De markt voor pré-mantelzorgwoningen is snel groeiend, zowel in omvang als in verkoopprijzen. De mensen die de pensioengerechtigde leeftijd bereiken en willen kiezen voor een pré-mantelzorgwoning zullen geremd worden door de gedachte dat de kans bestaat dat een hoge investering vanuit eigen middelen in een beperkt aantal jaren afgeschreven moet worden als de woning verwijderd of ontmanteld moet worden.

Conclusie:

Het is wenselijk dat de gemeente Bronckhorst zelf een ruimhartig beleid gaat ontwikkelen op het terrein van pré-mantelzorgwoningen, als aanvulling op haar bestaande woonvisie en woon-zorgvisie.

Er is namelijk een toenemende behoefte aan deze woonvorm.

De voordelen zijn evident. Beide betrokken generaties weten dan ook waar ze aan toe zijn, zowel nu als later.

Speciaal aandachtspunt daarbij is het moment dat de mantelzorg eindigt. Overigens hebben enkele omliggende gemeenten, waaronder Doetinchem, inmiddels een regeling voor pré-mantelzorgwoningen geformuleerd.